

Magistraal maanlandschap in Chili

De grote leegte van Atacama

Het mooiste maanlandschap op aarde is een uitgestrekt, bijna onbewoond woestijngebied waar het haast nooit regent en de fraaiste sterrenhemels te zien zijn. De Atacamawoestijn in Chili, met zijn landschap van magistrale vulkanen, gesmolten lavavelden en glinsterende zoutvelden, is voor veel reizigers de ultieme Grote Leegte.

DOOR DEBBIE PAPPYN / FOTO'S DAVID DE VLEESCHAUWER

Deze maand nam de Europese Zuidelijke Sterrenwacht (ESO) in de Atacamawoestijn, diep in het hart van Noord-Chili, een spectaculaire foto van het spiraalvormige melkwegstelsel met codenaam 'NGC 300', gelijkaardig aan onze Melkweg. De speciale foto toont de structuur van dit spiraalstelsel, dat zes miljoen lichtjaren ver weg ligt, in bijzonder detail. Dit beeld is bijna even surreëel en niet te vatten als de locatie waar dit soort van extreem sterrenkijken mogelijk is. Zo is de Atacamawoestijn een van de handvol locaties op aarde waar de hemel zo helder, puur en donker is dat bijna elk detail aan het firmament te zien is. Er hangen hier bijna nooit wolken, er is geen licht- en luchtvervuiling en het is zo afgelegen dat astronomen bijna niet anders kunnen dan constant naar de inktzwarte hemel turen. Zelfs zonder supertelescoop wordt elke bezoeker hier door Atacama's natuurverschijnselen betoverd.

DROOG DESIGN

Superlatieven en extremen zijn hier dan ook kind aan huis. De 20 miljoen jaar oude Atacama is de hoogste en droogste woestijn in de wereld. Sommige rivierbeddingen hebben reeds 100.000 jaar geen druppel water meer gezien. Reizigers die genoeg hebben van de grijze, miezerige hemels in België of de koude en regen van Chileens Patagonië, zitten hier goed. Het enige, minuscule wolkje dat in de verte te bespeuren valt, blijft veilig achter enkele vulkaantoppen hangen, langs de andere kant waar Bolivia en Argentinië liggen te lonken. Voor de rest niks anders dan helderblauwe hemels aan de horizon, een felle zon die verticaal naar beneden schijnt en een droge, warme wind die over de maanlandschappen van deze 100.000 vierkante kilometer grote woestijn blaast. Begin dit jaar passeerde ook voor de tweede keer de rally Parijs-Dakar door de Atacama. Er lopen hier misschien geen kamelen rond maar de condities en het landschap zijn even extreem als in de Afrikaanse Sahara. Beter nog, wie hier de Andes oversteekt, komt al snel in

Bolivia of Argentinië uit. Deze oversteek maken, van de Atacamawoestijn naar het noordwesten van Argentinië, is trouwens een van de meest unieke roadtrips die je in Zuid-Amerika kunt maken. De route klimt tot 5.500 meter hoogte en het landschap verandert om de vijf minuten en na elke bocht. Vaak combineren reizigers een bezoek aan de Atacamawoestijn met een trip naar het nabijgelegen Bolivia of Salta in het noordwesten van Argentinië. Wie deze unieke trips aanbiedt is onder andere het bekende Explora Hotel, een van de oudste en ook grootste hotels van San Pedro de Atacama, ontworpen door de gerenommeerde Chileense architect Germán del Sol. De witte architectuur van de drie lage gebouwen, waar vijftig kamers in opgeborgen zitten, steekt fel af tegen de kleuren van de woestijn. Explora is zowat een gevestigde waarde voor wie Chili op een bijzondere manier wil beleven. Waar het hotel iets te groot is om persoonlijk of charmant te zijn, is het aanbod van excursies, die iets verder gaan dan de streek rond San Pedro, wel enorm interessant. Met Explo-

ra's concept van *travesías*, of meerdaagse exploraties, kan je bijvoorbeeld ook de Altiplano van Bolivia tijdens een zevendaagse rondreis ontdekken. Hoogtes van meer dan 4.400 meter worden tijdens een 4x4-tocht bereikt om dan langs de kust van Chili te eindigen. De tweede *travesía*-rondreis gaat

Sommige rivierbeddingen hebben al 100.000 jaar geen druppel water meer gezien

naar Cachi, in Argentinië, en neemt je mee over de Andes naar de Calchaquí-vallei. Als vertrek- of eindpunt is er steeds het Explora Hotel in San Pedro de Atacama waar je in een van de mooi ontworpen zwembaden van de hand van Del Sol en met de woestijn en de Andes op de achtergrond kunt uitrusten. Of nog beter: in de warmwater-

bronnen Termas de Puritama met architectuurelementen die ook van de hand van Germán del Sol zijn. Op 3.500 meter hoogte stroomt thermaal water uit de Puritamarivier naar verschillende poelen waar het water ongeveer 32 graden warm is. In een woestijn moet je nu eenmaal genieten van het weinige water dat er is.

ROZE FLAMINGO'S

Ondanks de indrukwekkende natuur is de Atacama meer dan woestijn alleen. Het woestijndorp San Pedro de Atacama is sinds mensenheugenis een verplichte stop voor reizigers op doortocht door dit woestijnachtige hoogplateau. Water en eten werden hier opgeslagen vooraleer de reis werd voortgezet. Het dorpje, met zijn spaghetti-westernlooks, bevindt zich op ongeveer 2.200 meter hoogte maar alles eromheen is hoger, soms veel hoger. Acclimatiseren vooraleer je wilt gaan hiken, mountainbiken of sandboarden is hier de boodschap. De nederzetting San Pedro, die nu zowat 2.000 inwoners telt, dateert van ongeveer 100 voor Christus, toen moedige Atacameños dit

onherbergzame deel van noordelijk Chili veroverden. Door de eeuwen heen heeft de sfeer die hier hangt een specifieke aantrekkingskracht uitgeoefend op ontdekkingsreizigers, toeristen en passanten. Het stadje zelf kreeg nog maar twintig jaar geleden straatverlichting en de stoffige, nauwe straatjes met eeuwenoude peperbomen herinneren nog steeds aan lang vervlogen tijden. Sinds enkele jaren ontwikkelde zich een kleinschalige toeristische infrastructuur, gaande van goedkope hostels tot ultraluxueuze boetiekhotels die goed weggestopt liggen en waarvan enkel een satellietmast of watercollector hun bestaan verraadt. San Pedro biedt ook enkele fantastische hotels, net buiten het kleine dorp. Onze persoonlijke favoriet en het minst bekende is het Alto Atacamahotel op ongeveer drie kilometer buiten San Pedro. Blijkbaar ontdekten ook andere bezoekers dit juweel van een hotel want onlangs logeerde Jeffrey Katzenberg hier. Hij is een van de grootste namen in Hollywood, zakenpartner van Steven Spielberg en medeoprichter van het bekende Dreamworks. Katzenberg was op ►

► zoek naar inspiratie en nieuwe locaties voor misschien wel een volgende Spielberg-film. Alto Atacama bevindt zich vlak bij de ruïnes van het zevenhonderd jaar oude Pukara de Quitor-fort, dat uit pre-Incatijden dateert. Hier in deze Catarpe-vallei, aan de voet van het Cordillera de la Sal-gebergte, ervaar je hoe stil en mysterieus de Atacama-woestijn wel kan zijn. Wanneer je in San Pedro nogal eens blaffende honden hoort die de stilte verbreken, heb je hier enkel de geluiden van de woestijn. Ook krijg je hier pikzwarte nachten omdat het zo veraf van het dorpje ligt. Sterrenkijkers zullen hier alvast blij zijn met het observatiepunt en de telescoop die voor astronomieworkshops worden gebruikt. Mooi en erg goed gevonden is ook de architectuur van Alto Atacama, in dikke adobemuren die de kleur overnemen van het gebergte op de achtergrond. Je ziet bijna geen verschil tussen natuur en menselijke bijdrage. Het hotel heeft 32 kamers die allemaal een terras hebben met uitzicht over de vallei. Ook een unicum is de San Pedro-rivier die zich in deze vallei en vlak naast het hotel een weg baant. Alto Atacama heeft zes zwembaden, grote en kleine, waarin het 's avonds bij zonsondergang heerlijk genieten is van de kleurvariaties in de vallei. En dan zijn er natuurlijk

nog de 24 excursies waaruit moet worden gekozen. Naar de wereldberoemde Tatio-geisers bijvoorbeeld, met 4.200 meter het hoogst gelegen geiserveld in de wereld. Sommige bezoekers wagen zich in de warmwaterbronnen die vlak naast een van de parkings liggen. Op andere plekken is het goed uitkijken want de korst van dit geiserveld is op sommige plaatsen maar enkele centimeters dik. Een andere favoriete uitstap zijn zoutvelden als de Aguas Calientes of de Salar de Atacama. De uitge-

streckte witte vlakke geeft je het gevoel dat je in Antarctica bent totdat je een groepje flamingo's ziet overvliegen. Deze Salar de Atacama zijn tien keer zouter dan de zee, een unicum in de wereld. De grootte is ook om van te duizelen: 100 kilometer lang en 80 kilometer breed. In de verte zie je de silhouetten van de piekende vulkanen en bergen van de Andes met als grote baas de Licancabur-vulkaan met een hoogte van bijna 6.000 meter en de Láscaar, een van de actiefste vulkanen in het land.

UNIEK

De oversteek van de Atacamawoestijn naar het noordwesten van Argentinië is een van de meest unieke roadtrips die je in Zuid-Amerika kan maken.

MAANWANDELEN OP AARDE

De verwijzingen naar de Incacultuur zijn in de Atacamawoestijn nooit veraf. Het geloof in Pachamama bijvoorbeeld, of Moeder Natuur, zit er bij de ongeveer drieduizend afstammelingen van de originele Atacameños nog altijd goed in. Ze leven allemaal in en rond San Pedro en verdienen hun brood tegenwoordig hoofdzakelijk met toerisme terwijl ze vroeger van de jacht en de landbouw leefden. Iets laten groeien in dit klimaat lijkt bijna onmogelijk, en toch kan het.

In Tierra Atacama, een van de nieuwere hotels net buiten het dorp, wordt er zelfs hard gewerkt aan een kruidentuin en een boomgaard. Irrigatie en bescherming tegen de meedogenloze zon en de koude nachten is essentieel. Ook wordt er alfalfa gekweekt, een soort luzerne, dat ook medicinale eigenschappen zou hebben maar vroeger vooral diende als veevoeder. In elk geval is Tierra Atacama een goed logeeradres voor wie buiten het stadje wil logeren en vanuit zijn kamer wil voelen en zien waar hij is. Alle kamers laten een zee van licht binnen dat door de hoogte en de ligging van de Atacamawoestijn, puur en ongefiltreerd binnenstroomt. Tierra Atacama koos voor een sober design met veel

lokale materialen, hoge glaspartijen en strakke lijnen. Ook hier krijgt de gast de keuze: uitrusten in het hotel of op ontdekking trekken. Een must is alvast om voor zonsopgang naar de Chaxas Lagoon te rijden, dat deel uitmaakt van het Los Flamencos Nationaal Park in de Salar de Atacama. Wie geluk heeft, treft er

Soms hoor je de rotsen en stenen kraken in dit spookachtige landschap

tienduizenden roze flamingo's aan die laag boven de spiegelgladde lagunes scheren of statig uitrusten in het ondiepe water. Veel van de gasten kiezen ook voor trektochten in de Maanvallei in Cordillera de la Sal. Tijdens het wandelen door het spookachtige en fascinerende landschap hoor je soms de rotsen en het gesteente kraken. Deze vallei is een archeologisch wonder dat zijn buitenaardse kleur en textuur aan de natuurelementen te danken heeft. Of aan Pachamama natuurlijk. ■

DEL SOL Hotel Explora is een van de oudste en grootste hotels van San Pedro de Atacama en werd ontworpen door de gerenommeerde Chileense architect Germàn del Sol.

PRAKTISCH

HEEN & WEER

- Zeer comfortabel naar Santiago de Chile vliegen doe je met Swiss Airlines. Vanaf 914 euro in economy. Meer info: www.swiss.com.
- Vanaf Santiago de Chile is het dan twee uur vliegen met Lan Chile naar de Atacamawoestijn.
- Zuid-Amerikaspecialist Cosmic Travel maakt je wegwijs in Chili en de Atacamawoestijn. Te boeken via elke Belgische reisagent: www.cosmic-travel.be.

ACCOMMODATIE

- Alto Atacama: vanaf ongeveer 820 euro voor drie nachten per persoon, alles inbegrepen (all-inclusive zoals transfers, logies, volpension met alle dranken en alle excursies die worden aangeboden): www.altoatacama.com.
- Tierra Atacama is te boeken voor ongeveer 550 euro voor twee nachten, per persoon. Alles is bij deze prijs inbegrepen, transfers, logies, volpension met alle dranken, excursies met gidsen: www.tierraatacama.com.
- Explora Atacama: vanaf ongeveer 1.420 euro voor drie nachten, per persoon, alles inbegrepen: www.explora.com.
- Wie liever niet de all-inclusive formule kiest, kan in al deze hotels in b&b-formule slapen. Andere hotels in San Pedro zijn bijvoorbeeld Hotel Kimal voor ongeveer 160 euro voor een tweepersoonskamer met ontbijt: www.kimal.cl.